

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndob/23/2024
Identifikačné číslo spisu:	1424202575
Dátum vydania rozhodnutia:	22.08.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1424202575.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Mederovej a členiek senátu JUDr. Lenky Praženkovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v spore žalobcu KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpeného advokátom JUDr. Felixom Neupauerom, so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava -mestská časť Staré Mesto, IČO: 37928422, proti žalovanému Viktor Varga - ViVa Trans, s miestom podnikania Kossúthova 936/8, 946 03 Kolárovo, IČO: 50 258 745, (od 5. októbra 2023 s ukončenou podnikateľskou činnosťou), o zaplatenie 119,63 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 81Cb/92/2024, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Mestským súdom Bratislava IV, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie v spore vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 81Cb/92/2024 je Okresný súd Nitra.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava IV listom z 18. júna 2024 (č. l. 31) podľa § 22 písm. a), § 40, § 43 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) postúpil právnu vec vedenú pod sp. zn. 16Csp/39/2024 Mestskému súdu Bratislava III ako súdu kauzálnu príslušnému na konanie s odôvodnením, že v danom prípade ide o spor, v ktorom na jednej strane vystupuje poisťovňa a na strane druhej fyzická osoba - podnikateľ, predmetom ktorého je nezaplatenie poistného podľa poistnej zmluvy č. 6600338109 z 8. októbra 2018. Výslovil názor, že v predmetnom prípade ide o obchodnoprávny spor vyplývajúci z obchodnozáväzkového vzťahu medzi dvoma podnikateľmi týkajúci sa ich podnikateľskej činnosti, spadajúci pod dikciu ustanovenia § 261 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObchZ“). Na uvedenom podľa postupujúceho súdu nič nemení ani tá skutočnosť, že žalovaný ukončil podnikateľskú činnosť vo všetkých predmetoch podnikania uvedených na dokladoch o živnostenskom oprávnení ku dňu 5. októbra 2023, nakoľko pri uzatvorení zmluvy žalovaný bol v postavení fyzickej osoby - podnikateľa. Vzhľadom na uvedené má Mestský súd Bratislava IV za to, že na rozhodovanie predmetného obchodnoprávneho sporu je v súlade s § 22 písm. a) CSP v spojení s § 2 ods. 2 zákona č. 371/2004 Z. z. kauzálnu príslušný Mestský súd Bratislava III.

2. Mestský súd Bratislava III listom z 15. júla 2024 (č. l. 34 spisu) s postúpením sporu vyslovil nesúhlas a vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) na rozhodnutie kauzálnej príslušnosti. Poukazom na ustanovenia § 40, § 43 ods. 1, § 15 ods. 1, § 22 písm. a), písm. d) CSP uviedol, že pri skúmaní svojej vecnej, kauzálnej a funkčnej príslušnosti zistil, že žalovaný má adresu sídla v obci Kolárovo, ktorá sa nachádza v Nitrianskom kraji, v dôsledku čoho spor vedený proti žalovanému spadá do územného obvodu Krajského súdu v Nitre. Keďže predmetom konania je obchodnoprávny spor, je podľa neho daná príslušnosť Okresného súdu Nitra ako súdu kauzálne príslušného na konanie v obchodnoprávných sporoch, ktoré spadajú do sídla obvodu Krajského súdu v Nitre podľa § 22 písm. d) CSP.

3. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený na rozhodovanie medzi Mestským súdom Bratislava IV ako vecne príslušným podľa § 12 ods. 2 CSP a Mestským súdom Bratislava III ako kauzálne príslušným v obchodnoprávných sporoch podľa § 22 písm. a) CSP (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu je dôvodný.

4. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

5. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

6. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

7. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

8. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

9. Podľa § 14 CSP, všeobecným súdom fyzickej osoby je súd, v ktorého obvode má fyzická osoba adresu trvalého pobytu.

10. Podľa § 22 CSP, na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné

- a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave,
- b) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach,
- c) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici,
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre,
- e) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove,
- f) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne,
- g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave,
- h) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

11. Podľa ustanovenia § 3 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.), sídlom Krajského súdu v Nitre je mesto Nitra; jeho obvod tvoria obvody a) Okresného súdu Komárno, b) Okresného súdu Levice, c) Okresného súdu

Nitra, d) Okresného súdu Nové Zámky.

12. Z obsahu spisu najvyšší súd zistil, že v predmetnom spore sa žalobca (poistiteľ) domáha voči žalovanému (poistník) nároku na úhradu 119,63 eura z dôvodu nezaplatenia poistného (alebo jeho časti) za ďalšie poistné obdobie. Poistenie vyplývajúce z poistnej zmluvy č. 6600338109, uzatvorenej dňa 8. októbra 2018 na produkt: 572 - Havarijné poistenie motorových vozidiel - AUTO komplet, zaniklo v zákonnej lehote dňa 8. decembra 2021 podľa ust. § 801 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov.

13. Podľa § 1 ods. 1 a 2 ObchZ, tento zákon upravuje postavenie podnikateľov, obchodné záväzkové vzťahy, ako aj niektoré iné vzťahy súvisiace s podnikaním. Právne vzťahy uvedené v odseku 1 sa spravujú ustanoveniami tohto zákona. Ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva. Ak ich nemožno riešiť ani podľa týchto predpisov, posúdia sa podľa obchodných zvyklostí, a ak ich niet, podľa zásad, na ktorých spočíva tento zákon.

14. Podľa § 2 ods. 2 písm. a), b) ObchZ, podnikateľom podľa tohto zákona je osoba zapísaná v obchodnom registri a osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia.

15. Podľa § 261 ods. 1 ObchZ, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zjavné s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

16. Žalobca a zároveň poistovateľ z poistnej zmluvy je právnickou osobou, ktorú v zmysle § 2 ods. 2 písm. a) ObchZ je možné považovať za podnikateľa. Rovnako žalovaný, ktorý je poistníkom z poistnej zmluvy, je (resp. v čase uzatvorenia poistnej zmluvy bol) fyzickou osobou podnikateľom zapísanou v živnostenskom registri a v zmysle § 2 ods. 2 písm. b) ObchZ je/bol podnikateľom. V súlade s § 261 ods. 1 ObchZ tak ide o vzťah medzi dvoma podnikateľmi.

17. Z pohľadu toho, či ide o záväzkový vzťah týkajúci podnikateľskej činnosti zmluvných strán, s poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že žalobca je poistovňou, ktorá v rámci predmetu svojej činnosti poskytuje poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Uzatvorenie poistnej zmluvy tak nepochybne spadalo pod podnikateľskú činnosť žalobcu. Žalovaný v čase uzatvorenia poistnej zmluvy mal podľa výpisu zo živnostenského registra v predmete svojej činnosti (okrem iného) vykonávanie nákladnej cestnej dopravy vozidlami s celkovou hmotnosťou do 3,5 t vrátane prípojného vozidla. Z uvedeného predmetu činnosti žalovaného je možné dospieť k záveru, že poistnú zmluvu ako držiteľ vozidla uzatváral so žalobcom za účelom zabezpečenia svojej podnikateľskej činnosti.

18. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd ďalej konštatuje, že poistnú zmluvu, z ktorej žalobca ako poistovateľ svoj nárok voči žalovanému ako poistníkovi uplatňuje, uzatvorili dva podnikateľské subjekty, preto ide o obchodnoprávny vzťah upravený v § 261 ods. 1 a 9 Obchodného zákonníka. V tejto súvislosti najvyšší súd dodáva, že povaha záväzku, založeného poistnou zmluvou, predmetom ktorej je plnenie z havarijného zmluvného poistenia medzi žalobcom a žalovaným, ktorý v dotknutom čase mal postavenie podnikateľa, sa nemení, nakoľko rozhodujúci je charakter (pôvodnej) zmluvy, teda kým bola zmluva uzatvorená. Uplatnený nárok tak má svoj podklad v právnom vzťahu vzniknutom medzi žalobcom (poistovateľom) - podnikateľom a žalovaným (poistníkom, resp. poisteným), rovnako podnikateľom, preto v predmetnom prípade sa jedná o spor vyvolaný z obchodného záväzkového vzťahu, ktorým sa na účely práva procesného rozumie obchodnoprávny spor. Na doplnenie najvyšší súd uvádza, že žalobca považuje uplatnený nárok tiež za obchodnoprávny, keďže zo žaloby vyplýva, že si uplatňuje úroky z omeškania v sadzbe stanovenej pre omeškanie v obchodných záväzkových vzťahoch podľa § 369 ods. 2 ObchZ v spojení s § 1 ods. 2 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 21/2013 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka.

19. Z procesnoprávneho hľadiska sa tak v tomto prípade jedná o obchodnoprávny spor, v ktorom sa koná a rozhoduje o uplatnenom práve vzniknutom v rámci obchodného záväzkového vzťahu. Najvyšší

súd však zároveň uvádza, že toto posúdenie povahy sporu nie je pre vo veci konajúci súd záväzné, keďže právne posúdenie veci je predmetom sporu medzi stranami a nie sporu o príslušnosť súdov, pričom toto sa odvíja od skutkových okolností zistených v priebehu konania, a nielen k okamihu jeho začatia.

20. Žalovaným je v danom prípade fyzická osoba, ktorá podnikala na základe živnostenského oprávnenia s miestom podnikania v obci Kolárovo, ktorá je zrejme aj adresou jeho trvalého pobytu. V zmysle nariadenia vlády č. 258/1996 Z. z., ktorým sa vydáva Zoznam obcí a vojenských obvodov tvoriacich jednotlivé okresy v znení neskorších predpisov, obec Kolárovo spolu tvorí okres Komárno.

21. S účinnosťou od 1. júna 2023 bola zákonmi č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvodmi súdov a č. 398/2022 Z. z., ktorým sa mení zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvodmi súdov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, zavedená tzv. reforma súdnej mapy, dôsledkom ktorej je okrem iného založenie kauzálnej príslušnosti v obchodnoprávných sporoch Okresného súdu Nitra pre celý obvod Krajského súdu v Nitre. Ako vyplýva z § 3 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. v spojení s § 2 ods. 11, 12, 19 a 20 označeného zákona, jedná sa o pôsobnosť v územnom obvode okresov Komárno, Levice, Nitra, Topoľčany, Zlaté Moravce a okres Nové Zámky.

22. Zhrnúc vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že vzhľadom na adresu miesta podnikania/trvalého pobytu žalovaného a povahu sporu ako obchodnoprávneho, v ktorom je daná kauzálna príslušnosť súdu, je na prejednanie veci príslušný Okresný súd Nitra v zmysle § 22 písm. d) CSP v spojení s § 14 CSP, § 3 ods. 4 písm. a) zákona č. 371/2004 Z. z. a § 2 ods. 11 zákona č. 371/2004 Z. z.

23. Najvyšší súd z uvedených dôvodov uzatvára, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Mestským súdom Bratislava IV je dôvodný, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

24. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.